

Henryk Janocha, Franciszek Lachowicz

Łykowo, gm. Dygowo, woj. koszalińskie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 19, 136-137

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W trakcie wykopalisk wydobyto duże ilości ceramiki naczyniowej, budowlanej, fragmenty szkła witrażowego, monety wczesnośredniowieczne oraz kości zwierzęce i ludzkie. Wydobyto również bardzo duże ilości ornamentowanych detali architektonicznych, wykonanych z gipsu jastrychowego. Ornament został wykonany w formie wypukłych reliefów roślinno-geometrycznych i zoomorficznych. Na kilku z nich zaobserwowano ślady malatury. Blizsze dane /chronologia, typologia i ich charakter/ zostaną podane po szczegółowym opracowaniu.

Badania będą kontynuowane.

ŁÓDŹ
ul. Chocianowicka 103
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadził mgr Mieczysław Góra. Finansował WKZ w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Osada otwarta /XI-XII w. /.

Prace wykopaliskowe w Łodzi, przy ul. Chocianowickiej nad rzeką Ner koncentrowały się na obszarze pól położonych na wysokim cyplu nadrzecznym, około 2 km na zachód od zajezdni tramwajowej.

Istnienie stanowiska sygnalizował dr Henryk Wiklak, który podczas badań powierzchniowych w 1971 r. na obszarze pól w Chocianowicach, natrafił na liczne ułamki naczyń glinianych z okresu wczesnego średniowiecza. W 1979 r. mgr Wiesław Stępień z Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Łodzi wykonał serię zdjęć lotniczych celem zlokalizowania osady. Wypowiano wtedy do stacjonarnych badań pole H. Wojtasiaka, położone nad Nerem. W 1980 r. mgr Mieczysław Góra dokonał na tym polu licznych wierceń ręcznym świdrem i zlokalizował pod warstwą orną 3 jamy osadnicze.

Efektem tych badań było potwierdzenie obecności w tym rejonie niewielkiego skupiska osadniczego w postaci 3 wczesnośredniowiecznych jam osadniczych z XI-XII w. Były to w rzucie płaskim duże nieregularne elipsy o wymiarach 2 x 3 m i głębokości dochodzącej do 80 cm od powierzchni ziemi. Zawartość tych jam stanowiła czarna, przepalona ziemia. W ich wypełniskach znaleziono znaczne ilości ułamków naczyń glinianych, kości zwierzęce, glinianą pokępkę, węgle drzewne oraz fragment przęśnika glinianego. Ponadto jest to materiał wyraźnie szczytkowy, świadczy jednak o istnieniu w tym miejscu średniowiecznej osady.

Badania będą kontynuowane.

ŁUSZCZÓW, gm. Uchanie
woj. zamojskie
Stanowisko 1

patrz
epoka brązu

ŁYKOWO, gm. Dygowo
woj. kossalińskie
Stanowisko 2

Muzeum Okręgowe
Konservator Zabytków Archeologicznych
w Kozalinie

Badania prowadzili mgr Henryk Janocha /autor sprawozdania/
i mgr Franciszek Lachowicz. Pierwszy sezon badań. Osada przy-
godowa okres wczesnośredniowieczny /IX-X/XI w. /.

Stanowisko położone jest na północno-wschodnim brzegu rzeki Parsęty, w odległości 750 m na północny zachód od skraju wsi Łykowo, 1,250 m na północ od PGR Poczernino i około 250 m na południowy wschód od grodziska w Kłopotowie stan. 1. Osada zajmuje lekko kopulaste wzniesienie w pradolinie rzeki Parsęty, systematycznie niszczone przez rzekę. W ciągu 5 lat woda zniszczyła około 7-10 m wyniesienia i tyleż też przesunęła swoje koryto na północny wschód.

Osada została odkryta w 1985 r. przez dwóch mieszkańców Łykowa R. Pawlika i R. Pirowicza. Uchwytna wielkość zachowanego wzniesienia i osady wynosi: długość na N-S ca 50 m, a maksymalna szerokość na W-E 30 m, zaś maksymalna wysokość w stosunku do powierzchni wody rzeki Parsęty wynosi ca 3 m. Od strony północno-wschodniej lądu osada była prawdopodobnie otoczona fosą o szerokości przesiado 4-5 m, której resztki uchwycono na długości ca 35 m i głębokości ca 1 m. Od strony południowo-zachodniej brzońska była bezpośrednio wodami rzeki Parsęty.

Zakres prac badawczych był stosunkowo niewielki. Przeprowadzono je od strony koryta rzeki. W odsłoniętej części wyróżniono następujący układ nawarstwień: - warstwa I, to jasny drobnoziarnisty piasek o miąższości do 1 m. Bez materiału zabytkowego; - warstwa II, to intensywna spalenizna o miąższości ca 30-50 cm, z resztkami spalonych belek oraz licznymi ruchomymi zabytkami w postaci ułamków naczyń glinianych i kości zwierzęcych; - warstwa III, to szaroszły sypki piasek z zalciami spalenizny o miąższości ca 50 m; - warstwa IV, to drugi układ intensywnie spalenizny zmieszanej z piaskiem, wśród której można wyróżnić fragmenty mocno spalonych belek. Podobnie, jak w pierwszej wystąpiły tu dość liczne ułamki naczyń glinianych. Spalenizna zalega na dużych głazach kamiennych przesypanych piaskiem i resztkami zalców wspomnianej spalenizny. Podłoże z głazów kamiennych zalega nawet poniżej obecnego poziomu rzeki Parsęty. Stanowiły one prawdopodobnie umocnienie terenu przed niszczącym działaniem rzeki.

Z przebadanego fragmentu wydobyto prawie 480 ułamków różnych form naczyń, w tym 64 wylewy, 366 z partii brzuśców i 20 den. Głównie pochodzą one z naczyń ręcznie lepionych i słabo górą obtaczanych. Reprezentują naczynia o kształcie jajowatym, dość dużych rozmiarów, o kształcie beczułkowatym, dwustożkowate, baniaste większych i mniejszych rozmiarów. Niektóre fragmenty bogato zdobione pasmami linii zygzakowatych i falistych, poziomymi brzdami, stempelkami i kombinacjami poszczególnych wątków. Dwa przeważnie grube bez wyodrębnionej stopki i ze stopką. Na kilku ślady odcisków osi koła. Z przedstawionego układu nawarstwień można wnosić, że możemy tu mieć do czynienia z dwoma fazami osadniczymi.

Osada położona na zapleczu grodu w Kłopotowie, po przeciwnej stronie rzeki była z nim ściśle związana. Możliwe, że wiąże się ona z cmentarzyskiem kurhanowym po przeciwnej stronie Parsęty w Kłopotowie /stan. 2/, a także wzmiankowanym płaskim cmentarzyskiem w Lejkowie /stan. 2/, dawna nazwa Lyków, nie zlokalizowanym jeszcze ściśle w terenie.

MAJDAN NOWY, gm. Wojsławice
woj. chełmskie
Stanowisko 1

patrz
neolit

MIELNIK
woj. białostockie

patrz
późne średniowiecze

MOROCZYN, gm. Hrabieszów
woj. zamojskie
Stanowisko 25

patrz
okres wpływów rzymskich

NAROJKI, gm. Drohiczyń
woj. białostockie
Stanowisko 1 "Mogilki"

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Ludgarda Długopolska i mgr Andrzej Piotrowski. Finansował KZA na woj. białostockie. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko z grobami w obudowie kamiennych /XII-XIII w. /.

Prace koncentrowały się przede wszystkim na arach 4, 6 i 11. Odkryto 23 groby. Część grobów, tak jak w latach ubiegłych, uległa dużemu zniszczeniu przez wytieranie kamieniami bruków i obudów lub przez głębokie wkopy. Dotyczy to grobów płytkich oraz grobów głębokich. Wszystkie groby zorientowane były po osi E-W z większym lub mniejszym odchyleniem na północ i południe. Zmarli w nich pochowani składani byli głowami w stronę zachodnią, jedynie pochowane w grobie 49 małe dziecko głową skierowane było w stronę wschodnią.

Na ogólną liczbę 23 grobów tylko sześć posiadało wyposażenie. Do "bogato" wyposażonych grobów zaliczyć należy grób 55. Pochowana w nim kobieta wyposażona była w 2 pierścionki brązowe, zausznice brązowe, 3 kabłączki brązowe oraz 6 kabłączków cynowych i noż żelazny. Poza tym odkryto 4 noże żelazne, kołko żelazne, 2 kołki brązowe, 2 pierścionki, 2 zausznice brązowe oraz fragmenty silnie skorodowanych kabłączków cynowych i paciorki szklane. Ogółem na cmentarzysku odkryto 67 grobów.

Zabytki znajdują się obecnie w PMA.

Badania będą kontynuowane.

NIEDOW, gm. Zgorzelec
woj. jeleniogórskie
Stanowisko 1

Wojewódzki Ośrodek
Archeologiczno-Konserwatorski
we Wrocławiu

Badania prowadziła mgr Halina Śledzik-Kamińska. Finansował WKZ w Jeleniej Górze. Drugi sezon badań. Grodzisko z IX-XI w.

Kontynuowano badania we wnętrzu grodziska. Ogółem przebadano powierzchnię ok. 2 arów. Stwierdzono obecność zabudowy przywalnej oraz "bruku" kamiennego na majdanie. Na stropie calca odkryto 3 jamy gospodarcze, i ziemiankę o charakterze mieszkalnym /przy północno-zachodnim odcinku wału/ oraz 1 obiekt ziemny, zbadany częściowo /przy południowo-wschodnim odcinku wału/. Jama nr 1, o wymiarach 0,75 x 0,75 m zagłębiona była w całość na 0,40 m. W pobliżu tego obiektu odkryto 4 jamy po słupach stanowiące pozostałości po zadżaszniu. Jama nr 2, o wymiarach 0,6 x 1,2 m zagłębiona była w całość na 0,15 m. Jamy w przekroju pionowym miały kształt niecki. Wypełnisko stanowiła ciemna próchnica z drobnymi kamieniami. W stropie wypełniiska jamy nr 1 znajdowały się 2 duże głazy zamykające prawie całkowicie otwór. Obiekt nr 3 stanowił wstępną część ziemianki kształtu prostokątnego o wymiarach: 5,0 /N-S/ na 4,0 m /E-W/, zagłębionej w całość do 1,25 m, z boku krótszej ściany południowej znajdowało się wejście do budynku, o szerokości 0,90 m i 1,2 m długości, zagłębione w całość do 0,20 m. Ściana wschodnia oraz zachodnia w części wstępnej obudowane były warstwą izolacyjną: gliny z piaskiem, zaś w części przyziemnej ściany wzmocnione